

UZMI STVAR U SVOJE RUKE I IZAĐI NA IZBORE

**Ostvarivanje prava glasa
osoba s intelektualnim teškoćama**

Uvod

Krajem 2012 godine osobe lišene poslovne sposobnosti po prvi put su dobile pravo glasa u Hrvatskoj. Pravo glasa se naziva i biračko pravo.

Ova brošura će ti dati korisne informacije o biračkom pravu.

U brošuri smo objasnili:

- što su izbori i zašto su važni
- biračko pravo
- koje vrste izbora postoje
- što su registar birača, biračko mjesto i birački odbor
- i postupak glasanja.

Nadamo se da će ti brošura biti korisna i da će ti pomoći da ostvariš svoje biračko pravo na izborima.

Što su izbori i zašto su važni?

Na izborima biraš osobe koje će biti na vlasti u određenom vremenskom razdoblju.

To vremensko razdoblje naziva se mandat.

Osobe koje se natječu na izborima nazivaju se političari. Političari donose odluke o mnogim važnim stvarima.

Nakon isteka mandata organiziraju se novi izbori. Novi izbori mogu se održati i u drugim slučajevima koji su određeni zakonom.

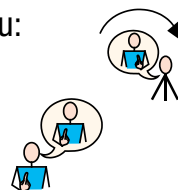
Biračko pravo

Biračko pravo stječe svaki hrvatski državljanin kad navrší 18 godina.

Biračko pravo znači da birači imaju pravo i slobodu:

- izabrati političare koji će vladati u njihovo ime
- ili se mogu sami kandidirati na izborima.

Možemo birati samo one političare koji su se kandidirali na izborima.

Imamo pravo slobodno izabrati bilo kojeg političara za kojeg smatramo da će dobro voditi naš grad ili zemlju.

Biračko pravo znači i da se sami možemo kandidirati na izborima.

Možemo se kandidirati samostalno ili se možemo priključiti nekoj političkoj stranci.

Samostalna kandidatura na izborima nije jednostavna. Zakoni propisuju što sve treba učiniti kako bi se netko mogao samostalno kandidirati na izborima.

Ako se odlučite samostalno kandidirati na izborima
pročitajte zakone koji uređuju tu vrstu izbora u Hrvatskoj.

Što je dobro znati o biračkom pravu

Svi birači glasaju pod jednakim uvjetima.

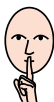
Nitko ne može glasati više puta na istim izborima.

Glas jednog birača vrijedi jednako kao i glas drugog birača.

Biračko pravo je tajno.

Nikome ne moraš reći kako si glasao.

Imaš pravo glasati kako želiš.

Nitko te ne smije prisiljavati da glasaš

za kandidata ili političku stranku za koje ne želiš glasati.

Isto tako ti moraš poštivati druge ljude

i nemaš ih pravo prisiljavati da glasaju kako ti želiš.

Osobe s invaliditetom koje sudjeluju na izborima
imaju pravo na pomoć i prilagodbe prilikom glasanja.

Na primjer:

Ako ne znaš čitati možeš sa sobom povesti osobu

koja će ti pomoći da zaokružiš upravo

onoga za koga želiš glasati.

Kako odlučiti za koga glasati

Imaš pravo glasati za bilo kojeg kandidata ili političku stranku koji su se kandidirali na izborima.

Ipak, trebaš se informirati prije izlaska na izbore.

Na taj način možeš saznati

za što se zalažu određeni kandidati i političke stranke.

Tako svoj glas možeš dati upravo onom

kandidatu ili političkoj stranci

koji se zalažu za stvari koje su tebi posebno važne.

O tome za što se zalažu određeni kandidati možeš se informirati na više načina.

Jedan od njih je da pratiš predizbornu kampanju na televiziji, radiju, predizbornim skupovima, predizbornim lecima te u tisku.

U predizbornoj kampanji kandidati predstavljaju svoje programe i trude se prikupiti što veći broj glasova.

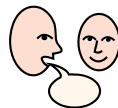
Ipak trebaš biti oprezan.

U predizbornoj kampanji kandidati i političke stranke često daju velika obećanja da bi dobili što više glasova birača.

Zato se pokušaj informirati i na druge načine.

Na primjer možeš razgovarati sa bliskim osobama

i pitati ih za njihovo mišljenje o kandidatima i političkim strankama.

Možeš porazgovarati sa članovima svoje obitelji, rodbinom, prijateljima, prijateljicama i drugim ljudima kojima vjeruješ.

Vrste izbora

U Hrvatskoj postoje:

- 1 Predsjednički izbori
- 2 Parlamentarni izbori
- 3 Izbori za hrvatske zastupnike u Europski parlament
- 4 Lokalni izbori
- 5 Mjesni izbori

Osim izbora, postoji i referendum.

U ovom dijelu brošure objasniti ćemo i što je to referendum.

Predsjednički izbori

Predsjednika Republike Hrvatske biramo na vrijeme od pet godina.

U Ustavu su propisane dužnosti Predsjednika.

Neke od tih dužnosti su:

- Predsjednik predstavlja i zastupa Hrvatsku u zemlji i inozemstvu.
- Predsjednik je odgovoran za neovisnost i cjelovitost države.

Parlamentarni izbori

Na parlamentarnim izborima biramo zastupnike u Hrvatski sabor.

Zastupnici u Saboru se biraju na vrijeme od četiri godine.

Najvažnija dužnost Sabora je da donosi zakone.

Sabor ima i druge važne dužnosti.

Na primjer:

- Sabor bira Vladu Republike Hrvatske i nadzire njen rad.
- Sabor odlučuje o državnome proračunu.

Vladu uglavnom čine članovi one političke stranke

koja je dobila najviše glasova na parlamentarnim izborima.

Izbori za hrvatske zastupnike u Europski parlament

Europski parlament važno je tijelo Europske unije kao što je to Hrvatski sabor u Republici Hrvatskoj.

Europski parlament ima važne dužnosti:

- usvaja europske zakone
- nadzire rad Europske Komisije
- odlučuje o proračunu Europske unije.

Članovi Europskog parlamenta biraju se na vrijeme od pet godina.

Lokalni izbori

Hrvatski sabor i predsjednik Republike Hrvatske vode zemlju.

U županijama vlast vode županijska skupština i župan.

U gradovima vladaju gradsko vijeće i gradonačelnik,

a u općinama općinsko vijeće i općinski načelnik.

Na lokalnim izborima biramo svoje predstavnike u općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijsku skupštinu, te načelnika općine, gradonačelnika i župana.

Sve njih biramo na vrijeme od četiri godine.

Na lokalnim izborima imaš biračko pravo samo u onoj općini, gradu, županiji u kojoj se nalazi tvoja adresa prebivališta.

Rad općinskog vijeća, gradskog vijeća i županijske skupštine je sličan radu Hrvatskog sabora samo što oni ne donose zakone.

Općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijska skupština:

- odlučuju o proračunu općine, grada i županije
- odlučuju o drugim pitanjima koja su važna za općine gradove i županije.

Načelnik općine, gradonačelnik i župan zaduženi su da provode odluke koje donose

općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijska skupština.

Mjesni izbori

U Hrvatskoj postoje i izbori za mjesnu samoupravu.

Mjesnu samoupravu čine mjesni odbori.

Mjesni odbori odlučuju o pitanjima

koja su važna za svakodnevni život i rad građana.

Izbore za mjesne odbore raspisuje i provodi općina ili grad.

Referendum

Referendum je oblik izravnog odlučivanja građana.

Na referendumu građani odlučuju

o nekom izuzetno važnom državnom ili lokalnom pitanju.

Državno izborno povjerenstvo se brine da

se izbori i referendum provedu pravilno i u skladu sa zakonom.

Što su registar birača, biračko mjesto i birački odbor

U registru birača se nalaze podaci
o svim građanima koji imaju biračko pravo.

Biračko pravo stječu svi punoljetni hrvatski državljani.

Državni uredi opće uprave u gradu i općini

vode registar birača za područje na kojem djeluju.

U državnim uredima opće uprave se vrše

i sve promjene, upisi ili brisanje podataka u registru birača.

Birači se upisuju u registar birača
prema mjestu svoga prebivališta.

Svaki birač može biti upisan u registar birača samo na jednom mjestu.

Upis u registar birača

Svaki građanin ima pravo provjeriti svoj upis u registar birača.

To možeš učiniti i na web stranici Ministarstva uprave:

<https://biraci.uprava.hr/>

Građani mogu tražiti i dopunu ili ispravak upisa u registru birača.

Dopuna ili ispravak može se tražiti usmenim ili pisanim zahtjevom.

Sve dopune ili ispravci se moraju zatražiti najkasnije do 10 dana prije dana održavanja izbora ili referenduma.

Nakon toga registar birača se zatvara i

u njemu se više ne mogu izvršiti nikakve promjene.

Biračko mjesto i birački odbor

Biračko mjesto je prostorija u kojoj se odvija glasanje.

Na dan održavanja izbora biračko mjesto se otvara u 7 sati, a zatvara se u 19 sati.

Na biračkom mjestu mora se osigurati tajnost glasanja.

To znači da nitko ne može vidjeti kako je birač popunio glasački listić.

Za svako biračko mjesto imenuje se birački odbor.

Birački odbor se brine o zakonitoj provedbi izbora.

Na biračkome mjestu ponekad mogu biti i promatrači.
Promatrači ne smiju utjecati na birače i birački odbor.

Postupak glasanja

Kada ideš na glasanje sa sobom moraš ponijeti
važeću osobnu iskaznicu.

Član biračkog odbora će te zatražiti osobnu iskaznicu
kako bi provjerio da li je tvoje ime u popisu birača.

Tek kad se uvjeri da je sve u redu

član biračkog odbora će ti dati glasački listić.

Glasanje obavljaš osobno.

Na glasačkom listiću trebaš zaokružiti broj
ispred imena kandidata ili političke stranke.

Na izborima za tijela vlasti u Hrvatskoj
zaokružuje se samo jedan broj
odnosno jedan kandidat ili politička stranka.

Listić na kojem je zaokruženo više brojeva
je nepravilan listić i neće se brojati.

Ipak, izborna pravila se ponekad i mijenjaju.

Ako nisi siguran koja pravila vrijede možeš zatražiti pomoć

od bliskih osoba ili možeš nazvati neki od brojeva na kraju brošure.

Na kraju ispunjeni glasački listić ubaciš u glasačku kutiju - i to je to.

Glasanje uz potvrdu

Ponekad se može dogoditi da član biračkog odbora ne može pronaći tvoje ime u popisu birača.

Tada moraš donijeti potvrdu za glasanje.

Potvrda dokazuje da imaš pravo glasa iako te nema u popisu birača.

Potvrdu za glasanje na dan izbora možeš dobiti u uredu opće uprave koji vodi popis birača.

Birački odbor ti treba objasniti u kojem uredu možeš dobiti potvrdu.

Nakon što dobiješ potvrdu za glasanje

vрати se na svoje biračko mjesto i ponovo zatraži glasački listić.

Glasanje osoba koje su na smještaju u domovima

I osobe koje su smještene u dom za osobe s invaliditetom imaju pravo sudjelovati na izborima.

One trebaju obavijestiti ravnatelja da žele glasati na izborima.

A što ako ne izađem na izbore?

Ljudi u Hrvatskoj ne moraju izaći na izbore.

Nitko ne može biti kažnjen zato što nije izašao na izbore.

Ipak, ako ne izađemo na izbore prepuštamo

drugima da odluče o tome tko će voditi naš grad ili zemlju.

Kome se možeš obratiti

Ako u ostvarivanju svog biračkog prava
naideš na bilo kakvu prepreku možeš se obratiti:

Državnom izbornom povjerenstvu
telefon: 01 4569 712 i 01 4569 713
e-mail: dip@izbori.hr

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom
telefon: 01 6102 170
e-mail: ured@posi.hr

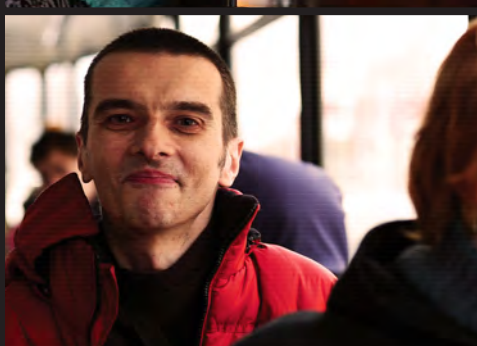
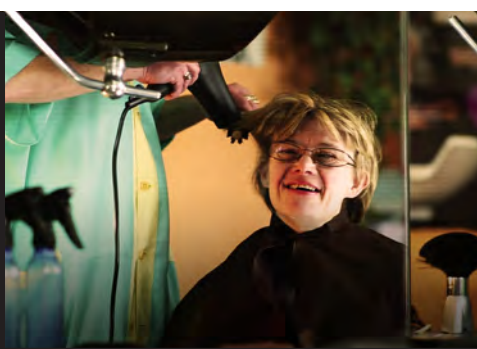

GONG
telefon: 01 4825 444
e-mail: gong@gong.hr

Udruga za samozastupanje
telefon: 01 555 66 80
e-mail: kontakt@samozastupanje.hr

Ova brošura je financirana sredstvima Europske unije. Za sadržaj brošure su isključivo odgovorni Udruge za samozastupanje i GONG te ne odražavaju stavove Europske unije.

Europska unija se sastoji od 27 država članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja, zadržavajući pritom kulturnu raznolikost, toleranciju i osobne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica. <http://ec.europa.eu>

Za izradu brošure korištene su slike i simboli Widgeit Software

Tel: + 441223 425558 Web: www.widgeit.com

Slike i simboli korišteni u ovoj brošuri vlasništvo su Widgeit Software

i ne mogu se koristiti bez odobrenja vlasnika.